ל) נדרים עב: [ב"מ לו.], ב) [ברכות לד: וש"נ], ג) נדרים

עב: עה., ד) [לעיל יה:], ד) לעיל ט. מנחות פה: קג.,

ו) נ״א כשאראה. ז) נ״ל הרי זה.

ה) שייך לדף יג.,

תורה אור השלם

1. כַּל נֵדֵר וְכַל שָׁבַעַת אַסֵּר

לענת נפש אישה יקימנו

הנהות הב"ח

(א) גמ' השתח לח משוי

שליח ולא: (ב) רש"י ד"ה וחכמים וכו' מזיר המ"ד וחלמ"כ מ"ה ה"ג אמר רבא

הכל מודים וכו׳ פלגא דנזירות

הכנ מודים וכו' פנגח דמירות ולא אשכחן וכו' הרי עלי לגלח איחייב אכוליה קרבן

אחרינא קרבן בעי איתוי

אילו אמר אחד בלבד וכו׳

ליכו מנה מה כלכן וכרי לכתחלה הוא הלכך וכרי לחלאין הס"ד ואח"כ מ"ה אפילו נולד:

הנהות מהר"ב

רנשבורג

אן רש"י ד"ה אמר רבא וכו׳

ולא מיפטר נזיר בקרבנותיו

דהאיך ושניהם נ"ב עיין אורח

מישור: בן תום׳ ד״ה דלמה

וכו' וי"ל דמתוך כך תפול קטטה ביניהם שזה וכו' נ"ב

עיין א"מ: ג] ד"ה אמר רבא וכו' ודאי פלגא דקרבן

שיחיד תיבת חלי מתיבת נזיר

ואישה יפרנו: במדבר

שו א מיי' פי"ג מהלכות נדרים הלכה ט סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן

מורן לתב טום עדי לי טיתן רלד סעיף ל: שו ב ג מיי שם טור ש"ע שם סעיף כח: יו ד מיי׳ פ״ח מהלכות

מירות הלכה כ: "ח ה מיי׳ שם הלכה יח: מ ו מיי שם פ״א הלכה יו:

נוסחת הריב"ן

אז בכ"י כתוב כאו בזה"ל גליוו מן כב בכל מקום ששלוחו של אדם כמותו שנאמר ושחטו אותו כל עדת ישראל וכי כל הקהל שוחטין אותו אלא מכאן בהפרה נמי יהא שלוחו של אדם כמותו דמלי מיפר ואפיי לרבי יאשיה טעמא דאמר רחמנא כו׳: דלמה היהד דהמרת השתה כו "לכלו המין למנו עישמו דאי לאו דכתיב אישה יפרנו הוי אמר ר' יאשי' דאפוטרופוס מיפר דלמא אליבא דר' אליעזר תיפר זכננו מניכנו זר מניעות קאמר דבעל מני מיפר מהשתא ומשום דבעל מיפר מהשתא מצי נמי לשוייה שליח הס"ד יאח"כ מה"ד מתני' זה מגלח כו': בן שלא מלינו שיהא אדם נזיר: גז ולא הרבו לחלאיו ליתא ליר: גן יכו לוכן כוכנין כינונו בכ"י: דן יבואו שניהם ויביאו קרבנותיו של נזיר אחר ויהיו: בן נדרו: ון ואנו לא אשכחו: ז] מייתו ליה אינהו לייתו: ח] מחייב אכוליה: ט] דהיאך ושניהם מפי המורה ל"א חרבו בעי אתויי אילו אמר אחד בלבד הרי עלי כו': י] בלישנא דמתני בו׳ דר״מ סבר: כן פרש: ל] בכ"י כתוב כאן בוה"ל גליון ואי לא הוי חד דאמר עלי לגלח חלי נזיר ילך לנזיר אחר ויביא בעבורו חלי קרבנותיו ויהא קרבן שלם בין שניהם ואי קשיא הא אמרינן לעיל היכא דאמר מן הגרוגרות דאמרי מ בית הלל נדר ופתחו עמו הוא ופטור מכולן והכי אמרי רבנן נדר ופתחו עמו חייב להביא חלי קרבן תריך התם להכי פטור משום דפתח הוא במידי דלא שייכי בנזירות אבל הכא דשייך הפתח בנזיר כגון הכא מודו כולהו דחייב מפי רבי:

מוסף רש"י

האומר לאפוטרופוס. היה הולך למדינת הים ומינה אפוטרופא על נכסיו לזון אשתו וכניו (ב"מ צו.). ואישה וכליו (ב"מ צו.). ואישה יפרנו. ולא שליח (נדרים עב:). יהו קיימין לא אמר כלום. דעדיין לא צמ הנדר לעולם היחץ יכול לקיימו (נדרים עב:) דנדרים שלא באו לעולם אינו כול לחיים ושם עה.). גדר פתח נחרטה (מנחות פא: מכת"י) עם נדר אמר פתח

פי' הרא"ש

במה דלא קיים קמיה אלא מאי קאמר אי משכחנא דהוי נזיר מגלחנא ליה אפילו אם ידור אחר קבלת נדרו דמסיק איניש (שפירש) אדעתיה במאי דלא קיים קמיה ^(†) השתא במילתיה דלא מצי צביד לא משוי שליח ולעולם מסיק איניש אנפשיה. במאי דלא קיים קמיה ואפ״ה לא

מצי איהו למעבד השתא שאם היה אומר לה הרי את מקודשת לי לאחר שיגרשד בעליד לא הויא מקודשת דאיז מצי איהו למעבד השתא שאם היה אומר לה הרי את מקודשת לי לאחר שהיגרשך בעיך לא הריא מקודשת אדם אדם מקנה דבר שלא הרי שלוחו: ת"ל אישה אדם מקנה דבר שלא מיתורא דקרא דריש דלא מצי משוי שליח טעמא דאמר רחמנא אישה יקימנו ואישה ישירנו קראן לא אמר כלום לאו הכי וכר הוה מצי לאקשורי ממלתיה דרבי יונתן אלא דניחא ליה לאקשורי מתרווריהו: יהון קיימין לא אמר כלום דאנן סהדי דלא אמר כלבו לקיים לה כל נדריה דשמא תדור דבר שהוא גנאי לו וקשה בעיניה אם יתקיים: הרי הם מופרים. ר' אלעזר אומר מופר דאין אדם חפץ באשה נדרנית וניחא ליה שכל נדריה יהיו מופרים וחכ"א אינו מופר מפ' בנדרים טעמייהו משום דכתיב אישה יקימנו ואישה יפירנו כל שאינו בכלל הקמה אינו בכלל הפרה קס"ד דבני הישיבה שרצו להקשות מכאן דכי אמר רבי יאשיה אליבא דרבנן דאמרי לא מצי מיפר דאי אליבא דר' אלעור אמאי משוי שליח להפר יפיר לה הוא בעצמו אלמא מלתא דלא מצי איהו למעבד משוי שליח ומשני לעולם ר' יאשיה

מעמא דכתב רחמנא אישה יפירנו. ניחא ליה לאותוכי גם לר׳ יאשיה דמדר' יונתן מלי לאותובי [בהדיא]: הרי הן קיימין לא אמר כלום. דהקמה בטעות הוא דשמא [חדור] בדבר שא"א ליה להקים: דיבר דה הוא. פירוש כשינא מביתו: דלבוא מישתדינא.

לשון שגגה או מיטרידנא מן הדרך ולכך רולה למנות אפוטרופום ואותו

אפוטרופוס יהיה מיושב בדעתו וא"ת

ואכתי ליפר לה איהו מעכשיו שהרי

הוא זוכר עתה ומיושב בדעתו וי"ל

דאינו רולה לומר שיהא מופר אלא

נדרים שתדור מכי יסע ואילד אבל לא

נדרים שלפני נסיעתו שזה קלת קשהי

אבל קשה דלימא לה השתא כל נדרים

שתדורי מכשאסע עד שאשוב יהו

מופרין ב] וי״ל דמתוך כך תפול קטטה

ביניהם שוה קשה לה לעולם ובנדרים

מיבעיא לו אי בעלה מצי מיפר בלא

שמיעת קול וגם הפרה דשליח [אינה]

מועלת עד דשמע הבעל הנדר דהכי

מוקי לה התם (דף עב:) ולפי׳ זה נפרש

ליפר לה איהו פירוש כשיסע יפר לה

בעלה ותועיל ההפרה לכשיבא הבעל

וישמע הנדר דאם ימתין להפר עד

שישוב וישמע שמא יהיה טרוד

לכשישמע וישתוק מלהפר ולכך פריך

ליפר לה מהשתח ותועיל ההפרה

כשישמע ובשלמה הי סבר כרבנן ניחה

[דלא] מלי מיפר ומשני דלמא טרידנא

כשירלה ליסע כדפרישית ע"כ הגה"ה:

ושמע חבירו ואמר ואני. נכדי

נקט דהא בראשון נמי פליגי: אמר רבא הכל מודים

באומר חצי קרבנות נזיר עלי חצי

קרבן מייתי. כיון שתלה החלי בקרבן

שאמר חלי קרבנות ודאי פלגא דקרבן

ג]שיחד² [תיבת] חלי מתיבת נזיר:

קרבנות חלי נזיר עלי קרבן שלם

בעי ליה לאתויי: מאר מעמא דלא

אשכחן נזירות לפלגא. דכיון דסמך תיבת חלי אלל דן נזיר (מתיבת) משמע

מדיבורו דחלי אנזירות קאי ואין חייב

אלא הכי קאמר אי משכחנא דהוי נזיר אגלחיה הכא נמי הכי קאמר ליה אי משכחת דמיגרשה קדיש לי אמרי לא משוי איניש שליח אלא במילתא דמצי עביד השתא במילתא דלא מצי עביד ליה השתא לא משוי (4) ולא ת"ש אוהאומר לאפומרופום שלו כל גדרים שתדור אשתי מכאן עד שאבוא ממקום פלוני הפר לה והפר לה יכול יהו מופרין ת"ל יאישה יקימנו ואישה יפירנו דברי ר' יאשיה ור' יונתן אומר מצינו בכל מקום יששלוחו של אדם כמותו מעמא דאמר רחמנא אישה יקימנו ואישה יפירנו הא לאו הכי אפוטרופום מיפר ואילו גבי דידיה יתניא יהאומר לאשתו כל נדרים שתדורי מכאן ועד שאבא ממקום פלוני יהו קיימין לא אמר כלום הרי הן מופרין ר"א אומר מופר וחכ"א גאינו מופר קס"ד כי אמר רבי יאשיה אליבא דרבנז דאמרי לא מצי מיפר ואי לאו דאמר רחמנא אישה יקימנו ואישה יפירגו אפוטרופום הוה מיפר ודלמא אליבא דרבי אליעזר דאמר מצי מיפר אי הכי למה לי לשוויי שליח ליפר לה איהו קסבר דלמא משתלינא או רתחנא או מיטרידנא: מתני' הרי עלי לגלח חצי נזיר ושמע חבירו ואמר ואני עלי לגלח חצי נזיר זה מגלח נזיר שלם וזה מגלח נזיר שלם דברי רבי מאיר וחכמים אומרים יזה מגלח חצי נזיר וזה מגלח חצי נזיר: גמ' אמר רבא הכל מודים כל היכא דאמר חצי קרבנות נזיר עלי חצי קרבן מייתי קרבנות חצי נזיר עלי כוליה קרבן בעי איתויי מאי מעמא דהא לא אשכחן נזירות לפלגא וכי פליגי בלישנא דמתני' פליגי ר"מ סבר כיון דאמר הרי עלי איחייב אכוליה קרבן נזירות וכי קאמר חצי נזירות לאו כל כמיניה ורבנן סברי ִינדר ופתח עמו הוא: מתני׳ יהריני נזיר לכשיהיה לי בן ונולד לו בן הרי זה

שום חלי נזיר בעולם: בר פדיגי בלישנא דמתני׳.ה] [באומר] 5 הריני נזיר וכיון דאמר הרי עלי לגלח מיחייב בכוליה קרבן לר"מ דתפוס לשון ראשון וכי אמר חלי נזיר לא כל כמיניה והוי נזיר נולד לו בת שומשום ואנדרוגינום אינו כאומר קרבנות חלי נזיר עלי דמייתי קרבן שלם וקשה אמאי קאמר האי נזיר אם אמר ∘כשיהיה לי ולד אפילו נולד לישנא כיון דאמר עלי איחייב [בכוליה] לו בת שומשום ואנדרוגינום הרי זה נזיר לימא להדיא דדמי יו [כאומר] קרבנות חלי נזירות ורבנן סברי נדרו ופתחו דהוי כאומר חלי קרבנות נזיר עלי וי"ל דהא דאמר רבא קרבנות חלי

נזיר עלי דכולה בעי איתויי משום דחלי קאי אנזיר אבל משמע להו במתני דלישנא דחלי קאי אעלי וכמי שאמר חלי קרבנות נזיר עלי: הריני נזיר כשיחיה לי בן. פירוש הודאה ושנח להקנ"ה שחנני וויכני ונולד לי בן י) הריני מיר בגמרא פריך פשיטא:

בת שומשום ואנדרוגינום אינו נויר. דזה לא מחשיבו אהא נמי פריך בגמ' פשיטא אבל אמר בלשון זה כשאראה לי ולד אפי"ד טומטום ואנדרוגינום הרי זה נזיר אהא נמי פריך בגמרא פשיטא: ם הפילה אשתו. ולא ידעינן אי נפל הוא או בן קיימא הוא וכלו לו

חדשיו או שמת במעי אמו אינו מיר ובגמ' מוקי לה כר' יהודה דסבר לא מחית איניש נפשיה לספיקא זן וספק נזיר הוי דלמא

בן קיימא מה שהפילה הלכך טוב להתנות ולומר אם בן קיימא הריני נזיר חובה מדבורי הראשון ואם אינו בר קיימא כגון דלא כלו לו חדשיו ולא היה בדיבורי הראשון כלום הריני נזיר נדבה כלומר מעתה הריני מקבל עלי נזירות [ומונה] נזירות ומביא קרבנותיו ומותר ביין ומגלח שאם לא התנה כן כל ימיו היה מקולקל לר״ש דמספיקא לא מצי לגלח ויאסר כל ימיו ביין ובחגלחת ובטומאה ור״ש לא פליג אהא דנולד לו בן® טומטום וכו׳ דליכא לספוקי דכשאמר כשיהיה לי בן ודאי לא היה דעתו אלא לבן ודאי ולא לטומטום ולא פליג ר"ש אלא היכא דהפילה בן זכר דמספקא ליה דשמא הוה בן קיימא והוי בן גמור והוא הדין דמילחיה דר"ש קאי ארישא היכא דאמר הריני טיר כשיהיה לי בן והפילה כו':

הפילה

הכי החמר חי משכחנה כו': דמלי עבד ליה חיהו גופיה השחה. כגון באיתתא דשריא ליה לאפוקי היכא דבההיא שעתא לא משתריא ליה: (הפר לה והיפר לה. שלוחו של אדם כמותו): שחדורי מכאן עד שהצה כו'. קס"ד דכי ח"ר יחשיה חין אפוטרופוס מיפר אליבה

דרבנן דאמרי גבי דידיה דבעל דאיהו נמי לא מלי מיפר: ואי לאו דאמר כחמנת וחישה יפירנו תפוטרופום הוה מיפר. ואע"ג דבעל לא מלי מיפר השתח. אלמה במילתה דלה מצי איניש למיעבד השתח משוי ליה שליח ח: חי הכי. דמני מיפר למה ליה לשוויי שליח ליפר לה בעל לאלתר: **סבר**. האי בעל לא נריכנא להפר לה אלא בשעה שאנא לדרך דלמא בההוא שעתא מישתלינה או מטרדינה או רתחנה הלכך קאמר לאפוטרופוס דליעבד איהו: בותבר' הרי עלי לגלה חלי נויר. דאמר הרי עלי להביא חלי קרבנותיו של גילוח נזיר אחד: זה מגלה נויר שלם ווה מגלה נויר שלם. שלא מצינו בו נזיר לחצאין בולא קרבן לחלאין. והוא סבר אין אדם מוליא דבריו לבטלה: וחכ"א. דויביאו שניהן קרבנותיו של מיר אחד ויהיו פטורין שהרי לא סימרו כל אחד אלא חלי מיר:(ם) בבי אמר רבא ה"ג הכל מודים כל היכא דאמר חלי קרבנות נזיר עלי וכו' כוליה קרבן בעי לאיחויי מ"ט דהא לא חשכחן נוירות לפלגה כי פליגי בלישנה דמחני' היכא דאמר הרי עלי לגלח דר"מ סבר כיון דאמר הרי עלי לגלח איחייב אכוליה קרבן דנזיר והאי דהדר אמר חלי נזיר לאו כל כמיניה ורבנן סברי כל כה"ג נדר ופחחו עמו הוא ובין שניהם מביאין קרבן דנדר אחד הוא. ואיכא ספרים דלא כתיב בהו הך אמר רבא אלא הכי כתיב בהו קרבן בעי איתויי כלומר נזיר מיהא לא מיפטר בקרבנותיהן דהנך הואיל דכל חד וחד קיבל עילוייה פלגא דנזירות ותו לא ח אשכחן מירות לפלגא והאי דקא וזמייתי ליה אינהו לייתי ליה משום נדבה כי פליגי בלישנא דמתני׳ כגון דאמר הרי עלי לגלח ולא אמר בסתם חלי נזירות עלי דר"מ סובר כיון דאמר הרי עלי לגלח יו אכוליה קרבן נזירות ומיפטר ביה נזיר בהחי קרבן מירות והאי דהדר אמר חלי

נזירות מיהדר הוא דקא בעי ולאו כל

כמיניה ורבנן סברי נדר ופתחו עמו

הוא א] ולא מיפטר נזיר בהרבנותיו

דהאיך יו ושניהם מיהא קרבן אחד

הפילה

בעי איתויי. [ל"א] אילו אמר אחד בלבד הרי עלי לגלח חלי נזיר אפילו

רבנן מודו דקרבן שלם בעי איתויי מ"ט דהא לא אשכחן נזירות לפלגא

כי פליגי האלישנא דמתני׳ דאיכא תרי דבין שניהם מביאין קרבן שלם ר"מ סבר כי אמר הרי עלי מיחייב אכוליה קרבן וכי הדר אמר חלי

נזיר לאו כל כמיניה דתפוס לשון ראשון הלכך זה מגלח נזיר שלם וזה

מגלח נזיר שלם ורבנן סברי כיון דתרי אינון לא הוי קרבן לחלאין

והוי נדר ופתחו עמו דכי אמר לגלח חלי נזיר ספירוש עלי דאמר

לכתחלה הלכך זה מגלח חלי נזיר וזה מגלח חלי נזיר דכיון דבין שניהם מביאין קרבן שלם לא הוי קרבן לחלאין לו: בותנד' נולד לו כם או נומטום ואנדרוגינום הרי זה נויר. דולד מיהא מיקרי:

וכו'. מן תיבת שיחיד עד טיר נמחק ונ"ב שיחיד חייב מלי מחייב בנדר כל"ל א"מ: ד] ד"ה מאי טעמא וכו' דכיון דסמך תיבת חלי אלל נזיר מתיבת וכו' תיבות נזיר מתיבת נמחהו ונ"ב אצל תיבת נזיר משמע מדיבורו דחלי כל"ל: ה] ד"ה כי פליגי בלישנא דמתני' דהוי כאומר כנ"ל: ו] בא"ד לימא להדיא כנ"ר: ון בא ו ליננו לאומר כל"ל: ז] ד"ה דמי לאומר כל"ל: ז] ד"ה הפילה וכו' לספיקא ור"ש חייש לספיקא כל"ל א"מ:

הגהות התוספות

1. ל"ל חשה לו. 2. תיבת שיחד נמחק ול"ל קאמר כיון שהרחיק מיבת כו'. 3. זה אינו דיבור בפנ"ע אלא המשר אחד לדיבור שלפניו. 4. ל"ל חיוב. 5. ל"ל באומר הרי עלי דכיון דאמר הרי עלי כו׳ ומה שבינתיים נמחק. 6. ל"ל אבל בלישנא דמתניתין משמע להו דחלי כו׳ 7. ל"ל אפילו בת. 8. ל"ל בת.

פי' הרא"ש (המשך) אליבא דר"א והא דקשיא לד אמאי אינו מיפר לה ין אמאי אינו מיפו לה בשעה שמחזיק בדרך דלמא משתילינא או ריתחנא או מטרידנא הלכד ממנה שליח יום או יומיים קודם הליכתו והא ליכא למימר אמאי לא יפיר לה באותה שעה כל עד שישוב מן הדרך לפי שכל זמז שישנו בעיר אינו רוצה

את נדרה דשמא תדור נדר שהוא חפץ ובוז ומיהו קשה

טרם לכתו להפר לה משיחזיק בדרך עד שישוב וי"ל דלא משוי שליח אלא בשעת הליכתו דלא מסיק אדעתיה קודם לכן ואותה שעה דלמא מטריד ולא יוכל להפר בפניה ואע"ג דמשמע בנדרים שיכול להפר אפילו שלא בפניה מ"מ הוא ירא שמא תעבור על נדרה ואע"פ שהפר לה כיון שלא ידעה יש לה עונש כנתכוון לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה הלכך ניחא ליה טפי שיפר לה השליח בפניה: חיכא דאמר חצי קרבנות נזיר חצי קרבנות וער בעי אתויי כיון דאמר חצי קרבנות יפרע לנויר אחד דמי חצי קרבנותיו אבל אם אמר קרבנות חצי נויר כיון דלא אשכחן חצי נזיר הוי כאילו קבל עליו קרבנות נזיר שלם. רבי מאיר סבר כיון דאמר הרי עלי איחייב בכוליה קרבן נזירותיה דרבי מאיר לטעמיה דאית ליה תפוס לשון ראשון וכי אמר הרי עלי לגלח הוי כאילו אמר תגלחת שלימה של נזיר וכי אמר תו חצי נזיר דמשמע דמגלח קאי אחצי תיים המיים לא המיים לא מיים לא היא המיים המיים לשון ראשון דמשמע תגלחת שלימה אבל אם אמר הרי עלי חצי נודר כלומר חצי קרבנות נזיר עליה לאו כל כמיניה דתפוס לשון ראשון דמש אמר ברי עלי חצי קרבנות נזירות לא שייך הכא למימר תפוס לשון ראשון דהרי עלי לא כלום קאמר בלא סיום דבריו ורבנן סברי נדר ופתחו עמו והוי כאומר חצי קרבנות נזיר עלי והכי קאמר הרי עלי חצי תגלחת נזיר ולא דמי לקרבנות חצי נזיר דקרבנות משמע

א) נראה דל"ל אלא במילתא דמלי עביד השתא במילתא דל"מ עביד וכו׳